

Transformacijska teorija učenja (Transformative Learning Theory)

Općenito

Transformacijska teorija učenja je **humanistička teorija učenja** koju je uveo **Jack Mezirow** 1981. godine ¹⁾. Ova teorija se ne bavi općim aspektima učenja, već **transformacijskim učenjem** kod odraslih osoba: učenje koje **snažno utječe na učenika**, njegova **vjerovanja** i **vrijednosti**. U ovoj teoriji,

- “učenje je shvaćeno kao proces korištenja prethodnog tumačenja za konstruiranje nove ili revidirane interpretacije nečijeg iskustva kako bi se usmjerilo buduće djelovanje”. ²⁾

Što je transformacijska teorija učenja?

Budući da se temelji na važnosti iskustva i njegova razumijevanja, Mezirowa teorija se odnosi na učenje odraslih. Odrasli tijekom života nakupljaju puno iskustva u smislu asocijacija, pojmova, vrijednosti, osjećaja i uvjerenja. Ti elementi iskustva formiraju velik broj **značenja shema (meaning schemata)**, od kojih svaka sadrži samo specifična znanja i vrijednosti. Kako je Mezirow definirao, shema je:

konstelacija koncepata, uvjerenja, prosudbi i osjećaja koji oblikuju određenu interpretaciju.³⁾

Primjer djelovanja sheme jest kako ćemo se ponašati prema beskućniku. ⁴⁾ Cjelokupno značenje shema zajedno čini **perspektivu značenja (meaning perspective)**, kako Mezirow opisuje, nečiji kompletni pogled na svijet ili *opći referentni okvir (general frame of reference)*. Značenje perspektive se stječe pasivno do rane odrasle dobi, često kroz značajna iskustva s nastavnicima ili roditeljima te se kasnije modificira kroz transformacijsko učenje.

Ono što karakterizira transformacijsko učenje je početna nemogućnost da se novi materijal smjesti u postojeće okvire shema, što rezultira potrebom da ih se mijenja. Na primjer, promjena stava prema beskućnicima nakon što se shvati koliko je njihov život težak. Takva iskustva se također nazivaju *perspektivne transformacije (perspective transformations)*. Često dolaze nakon životnih iskustava, često povezanim s jakim emocionalnim reakcijama. To mogu biti osobne krize poput razvoda, smrti prijatelja ili člana obitelji, ratova, katastrofa izazvanih prirodnim ili ljudskim djelovanjem, zdravstvenih kriza i slično, no ne moraju uvijek biti tako radikalne. ⁵⁾

U učionici obično tri vrste iskustva mogu dovesti do transformacijskog učenja ⁶⁾:

- **iskustvo**
- **kritičko razmišljanje (critical reflection)**
- **racionalna rasprava (rational discourse)**

Obično to slijedi jedno za drugim: jako emocionalno iskustvo potiče kritičko razmišljanje i analizu sličnih iskustava iz prošlosti što će, u raspravi s drugima s različitim ili sličnim točkama gledišta, rezultirati novim zaključcima i transformacijskom perspektivom.

Koje je praktično značenje teorije transformacijskog učenja?

Različiti autori su predložili različite uloge učenika i nastavnika tijekom transformacijskog učenja. Uloga učenika je uglavnom da preuzmu odgovornost za svoje učenje i stvore ugodno okruženje, a prijedlozi nastavnicima se uglavnom odnose na ⁷⁾:

- stvaranje **sigurnog okruženja** koje će dovesti do odnosa kojeg karakterizira **povjerenje i briga**
- **razumijevanje razloga** zbog kojeg žele potaknuti promjenu kod učenika, a ne samo koje su promjene i kako ih postići
- pomoć u razvoju **kritičkog mišljenja** kod učenika
- uzimanje u obzir i govorenje o osjećajima kod učenika
- omogućiti učenicima da primijene nove spoznaje izvan učionice
- pomaganje drugima dijeljenjem svojih iskustava
- biti **uzor** pokazujući svoju želju za promjenama i učenjem

Ključne riječi i najvažnija imena

- **teorija transformacijskog učenja (transformative learning theory), učenje odraslih (adult learning), značenje perspektive (meaning perspectives), značenje sheme (meaning schemata), značenje transformacije (perspective transformations), iskustvo (experience), kritičko razmišljanje (critical reflection), racionalna rasprava (rational discourse)**
- [Jack Mezirow](#)

Literatura

[Taylor, Edward W. Transformative learning theory. New Directions for Adult and Continuing Education, no. 119: 5-15. 2008.](#)

[Cooper, S. Theories of Learning in Educational Psychology. Jack Mezirow: Transformational Learning Theory. Retrieved April 1, 2011.](#)

Pročitaj više

[Mezirow, J., and Associates \(eds.\). Learning as Transformation. San Francisco: Jossey-Bass, 2000.](#)

[Cranton, Patricia. Understanding and Promoting Transformative Learning: A Guide for Educators of Adults. Jossey-Bass Higher and Adult Education Series. Jossey-Bass, 350 Sansome Street, San Francisco, CA 94104-1310, 1994.](#)

[Taylor, Edward W. The theory and practice of transformative learning: a critical review. ERIC Clearinghouse on Adult, Career, and Vocational Education, 1998.](#)

Babcock O'Connell, C. (2010). Enhancing Transformative Learning in Physician Assistant Education. *The Journal of Physician Assistant Education*, 21(1), 18-22.

McDowell, T., Goessling, K., Melendez, T. (2012). Transformative learning through international immersion: building multicultural competence in familytherapy and counseling. *Journal of Marital and Family Therapy*, 38(2), 365-379.

Parker, B., Myrick, F. (2009). Transformative Learning as a Context for Human Patient Simulation. *Journal of Nursing Education*, 49(6), 326-332.

1)

Mezirow, J. D. A critical theory of adult learning and education. *Adult Education Quarterly*, 32(1), 3-24. 1981.

2)

Mezirow, Jack. "Contemporary Paradigms of Learning." *Adult Education Quarterly* 46, no. 3: 158 -172, Spring 1996.

3)

Mezirow, Jack, and Others. Understanding Transformation Theory. *Adult Education Quarterly* 44, no. 4: 222-44. 1994.

4) 6)

Taylor, Edward W. The theory and practice of transformative learning: a critical review. ERIC Clearinghouse on Adult, Career, and Vocational Education, 1998.

5)

Taylor, Edward W. Transformative learning theory. *New Directions for Adult and Continuing Education*, no. 119: 5-15., 2008.

7)

Mezirow, J. Transformative learning: Theory to practice. *New directions for adult and continuing education*, no. 74: 5-12, 1997.

From:
<https://learning-theories.org/> - **Learning Theories**

Permanent link:
https://learning-theories.org/doku.php?id=hr:learning_theories:transformatve_learning_theory&rev=1389971142

Last update: **2023/06/19 15:49**

